

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ начальника
обласної військової адміністрації

21.09.2023 № 342

**ОБЛАСНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА
У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ (ПО ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОМУ
МІЖРЕГІОНАЛЬНОМУ УПРАВЛІННЮ ЛІСОВОГО ТА
МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА) В АДМІНІСТРАТИВНИХ
МЕЖАХ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2023-2027 РОКИ**

ПРОБЛЕМА, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКОЇ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

Правовою основою «Обласної програми розвитку лісового господарства у Волинській області (по Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства) в адміністративних межах Волинської області на 2023 - 2027 роки» (далі – Програма) є закони України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону земель», Указ Президента України від 07 червня 2021 року №228/2021 «Про деякі заходи щодо збереження та відтворення лісів», Лісовий кодекс України, Державна стратегія управління лісами України до 2035 року, Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, інші нормативні акти в галузі лісового та природоохоронного законодавства.

Програма передбачає розвиток лісового господарства області, зокрема здійснення першочергових заходів щодо створення нових лісів, збільшення лісистості області за рахунок територій, що внаслідок деградації земель вже не можуть використовуватися для сільськогосподарських робіт, підвищення продуктивності та поліпшення якості лісів, оптимізації регіональної лісової політики, подолання основних дестабілізаційних факторів екологічної ситуації попередження та оперативне гасіння лісових пожеж.

Програма визначає основні напрямки сталого розвитку лісового господарства в регіоні, є строковою і відновлює в області поетапне лісорозведення. Програма базується на визначальній біосферній ролі лісів регіону, переважальних екологічних функціях лісів та їх обмеженому експлуатаційному значенні.

Розроблення Програми зумовлене необхідністю вирішення комплексу екологічних, лісівничих, економічних, організаційних та господарських проблем, які стримують розвиток лісового господарства та захисного лісорозведення.

У постійному користуванні Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства в адміністративних межах Волинської області, що належать до сфери управління Державного агентства

лісових ресурсів України, перебуває 615,7 тис. га лісів, з них ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення – 98,9 тис. га, рекреаційно-оздоровчі ліси – 38,1 тис. га, захисні – 40,1 га, експлуатаційні – 367,8 га.

Насадження за віковими групами представлені таким чином:

молодняки – 105,3 тис. га (19 %);
 середньовікові – 237,1 тис. га (44 %);
 пристигаючі – 141,5 тис. га (26 %);
 стиглі та перестійні – 60,9 тис. га (11 %).

Загальний запас деревостанів становить 121,1 млн. м³.

У лісах області налічується 46 різноманітних деревних та чагарникових видів, які за породами, що переважають, об'єднані в такі групи:

хвойні насадження – 309,9 тис. га (57 %);
 твердолистяні – 64,4 тис. га. (12 %);
 м'яколистяні – 170,3 тис. га. (31 %);
 інші – 10,5 тис. га (1 %).

Породний склад лісового фонду представлений такими деревними породами: сосна – 305,6 тис. га (56 %), вільха – 104,4 тис. га (19 %), дуб – 58,4 тис. га (10 %), береза – 62,4 тис. га. (11 %).

Лісистість у Волинській області складає сьогодні 34 %, що є одним з найбільших показників по Україні.

МЕТА ПРОГРАМИ

Головною метою програми є забезпечення реалізації державної та регіональної політики у сфері лісового господарства, а також охорони, захисту, раціонального використання й відтворення лісових ресурсів, підвищення ефективності ведення лісового господарства, задоволення потреб суспільства в екологічних та сировинних ресурсах лісу, а саме:

поступове збільшення показників лісистості на території області до оптимального рівня;

раціональне використання лісових ресурсів, підвищення продуктивності лісів, поліпшення якісного складу лісових насаджень;

наращування природоохоронного потенціалу лісів, збереження їх біологічного різноманіття;

підвищення стійкості лісових екосистем до впливу негативних антропогенних факторів, зміни клімату;

розширення робіт із захисного лісорозведення;

посилення державного контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів;

удосконалення нормативно-правової бази в галузі лісового господарства та її узгодження з міжнародними принципами сталого розвитку та управління лісами;

забезпечення завершення суцільної інвентаризації лісів з виготовленням правовстановлюючої документації на користування земельними ділянками

державного лісового фонду, їх лісовпорядкування, і розроблення відповідних проєктів організації та розвитку лісового господарства;

упровадження у лісогосподарське виробництво наукових досягнень, проведення робіт з моніторингу лісів, розширення застосування науково обґрунтованих методів раціонального використання природних ресурсів лісу, завершення комп'ютеризації галузі;

міжнародне співробітництво в галузі лісового господарства з метою створення стабільних і продуктивних деревостанів як основа ведення сталого лісового господарства у Волинській області та адаптації до змін клімату.

Міжнародне співробітництво передбачає:

залучення державних та громадських міжнародних організацій з метою напрацювання передового європейського досвіду в частині сталого ведення лісового господарства з урахуванням сучасних екологічних викликів на стан лісових насаджень;

вивчення досвіду сусідніх країн Європи (Польща, Литва Німеччина, Австрія тощо) в частині проведення лісовідновлення та лісорозведення з використанням посадкового матеріалу із закритою кореневою системою та застосування європейського технологічного обладнання для вирощування високоякісного посадкового матеріалу головних лісоутворюючих порід із закритою кореневою системою спеціалізованими лісогосподарськими підприємствами Волинської області;

вивчення та застосування пілотних проєктів щодо поетапного переходу від суцільної системи рубок головного користування до вибіркової системи заготівлі деревини;

обмін досвідом зі створення сталої системи адміністративних та технологічних чинників щодо забезпечення вчасного виявлення фактів лісових пожеж та ліквідації їх в максимально стислі терміни (Туреччина, США та інші) з метою мінімізації негативного впливу на екологічні показники Волинської області.

Паспорт Програми наданий у додатку 1.

ЗАВДАННЯ І ЗАХОДИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Реалізація Програми сприятиме реалізації регіональної політики у сфері лісового господарства та охорони навколишнього природного середовища, досягнення якісно нового рівня ведення лісового господарства, поліпшення стану лісів, підвищення їх продуктивності, збереженню біорізноманіття, посилення екологічних та соціально-економічних функцій лісів області.

Завдання Програми передбачають:

створення і формування нових постійних лісонасінневих ділянок сосни звичайної в культурах створених селекційним садивним матеріалом з метою збільшення об'ємів заготівлі лісового насіння з покращеними генетичними властивостями;

забезпечення вирощування на постійних лісорозсадниках стандартного посадкового матеріалу головних лісоутворюючих порід з використанням передової техніки та механізмів;

закладення на постійних лісових розсадниках бази з вирощування садивного матеріалу хвойних порід із закритою кореневою системою для забезпечення успішного лісовідновлення на ділянках зі складними умовами вирощування;

надання переваги природному відновленню лісів на лісових ділянках, які мають відповідні ґрунтово-кліматичні умови, що дасть змогу з мінімальними затратами створювати високопродуктивні та біологічно стійкі деревостани протягом короткого періоду;

підготовка пропозицій органам місцевого самоврядування щодо виділення малопродуктивних земель та земель непридатних для сільськогосподарського використання для подальшого їх заліснення із зміною їх цільового призначення;

подальше удосконалення геоінформаційних систем (ГІС) та діджиталізації інформаційної бази даних для якісного та стратегічного розвитку лісової галузі усіма лісокористувачами;

ведення постійного спостереження на ділянках мережі моніторингу лісів в області та своєчасне інформування місцевої влади та громадськості щодо стану лісів, охорони їх та збереження;

упровадження нової системи організації охорони і захисту лісів, попередження незаконних рубок та обігу незаконно заготовленої деревини;

забезпечення якісної охорони та утримання об'єктів та територій природно-заповідного фонду Волинської області;

проведення інвентаризації об'єктів та територій природно-заповідного фонду на предмет відповідності цільового виконання ними природо-екологічних та соціально-економічних функцій;

підготовку пропозицій щодо створення нових об'єктів та зняття з обліку об'єктів, які втратили своє призначення;

створення нових об'єктів природно-заповідного фонду місцевого та загальнодержавного значення на території області.

Напрями діяльності та заходи Програми (наведено у додатку 2).

ОБСЯГИ ТА ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ, ОБҐРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ

Для виконання Програми в цілому необхідні кошти в сумі 1 428 454,4 тис. гривень.

Роботи, пов'язані з виконанням запланованих заходів, планується здійснювати за рахунок власних коштів лісогосподарських підприємств, із залученням коштів обласного бюджету, місцевих бюджетів (у тому числі коштів фондів охорони навколишнього природного середовища та коштів, які надходять в порядку відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва), а також інших коштів, не заборонених Бюджетним кодексом України.

До основних шляхів виконання Програми належать:

1. Збільшення показників лісистості області до оптимального рівня, шляхом створення нових лісових насаджень.
2. Раціональне використання лісових ресурсів, підвищення продуктивності лісів, поліпшення якісного складу лісових насаджень, збереження їх біологічного різноманіття, шляхом введення в їх склад цінних біологічно-стійких, продуктивних порід.
3. Удосконалення насінневої та розсадницької бази шляхом модернізації устаткування та обладнання.
4. Виготовлення правостановлюючої документації на прийняті землі.
5. Розширення робіт з проведення лісорозведення шляхом збільшення заліснених площ малопродуктивних та деградованих земель.
6. Нарощування природоохоронного потенціалу лісових насаджень.
7. Створення ефективної системи охорони і захисту лісів від пожеж, шкідників і хвороб лісу та інших лісових порушень.
8. Упровадження у лісгосподарське виробництво досягнень сучасної лісівничої науки, проведення робіт з моніторингу лісів, розширення застосування науково обґрунтованих методів раціонального використання природних ресурсів лісу.
9. Розроблення та впровадження сучасних екологічно безпечних, ландшафтно-адаптивних, ґрунтозахисних, енерго- та ресурсозберігаючих технологій щодо збалансованого використання, охорони і відновлення земель та ґрунтів, запобігання їх деградації;
10. Відшкодування збитків, заподіяних порушенням законодавства України про охорону земель.
11. Постійне підвищення професійного рівня працівників лісового господарства.

Ресурсне забезпечення Програми наведено у додатку 3.

ПОКАЗНИКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПРОГРАМИ

Виконання Програми сприятиме модернізації вирощування садівничого матеріалу, природозберігаючому комплексному використанню лісових ресурсів з урахуванням їх ландшафтного та водорегулюючого значення, збереженню заповідних територій та біорізноманіття, посиленню стійкості лісових екосистем, зниженню негативних наслідків змін клімату шляхом нормалізації концентрації парникових газів в атмосфері.

Показники результативності Програми викладені у додатку 4.

КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ ПРОГРАМИ

Відповідальним виконавцем Програми є Підприємства Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства (без територій національних природних парків). Північно-Західне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства щороку до 15 березня подає інформацію про виконання Програми управлінню екології та природних ресурсів Волинської обласної державної адміністрації і не пізніше

ніж у тримісячний строк після закінчення встановленого строку виконання Програми подає підсумковий звіт про результати виконання Програми.

Управління екології та природних ресурсів Волинської обласної державної адміністрації звітує перед Волинською обласною радою про результати виконання Програми.

 В. Курсарук

Додаток 1
до Обласної програми розвитку лісового господарства у Волинській області (по Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства) в адміністративних межах Волинської області на 2023-2027 роки

ПАСПОРТ

Обласної програми розвитку лісового господарства у Волинській області (по Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства) в адміністративних межах Волинської області на 2023-2027 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Північно-Західне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства
2.	Розробник Програми	Управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА
3.	Відповідальний виконавець Програми	Північно-Західне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства
4.	Виконавці Програми	Північно-Західне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства, підприємства Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства, управління екології та природних ресурсів Волинської обласної державної адміністрації
5.	Термін реалізації Програми	2023-2027 роки
6.	Мета Програми	Забезпечення реалізації державної та регіональної політики у сфері лісового господарства, а також охорони, захисту, раціонального використання й відтворення лісових ресурсів, підвищення ефективності ведення лісового господарства, задоволення потреб суспільства в екологічних та сировинних ресурсах лісу.
7.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього, у тому числі:	1 428 454,4 тис. гривень
	державний бюджет	-
	обласний бюджет	11 204,0 тис. гривень
	місцеві бюджети	11 211,4 тис. гривень
	інші джерела (власні кошти підприємств)	1 406 039,0 тис. гривень

 В. Кухарши

Додаток 2

до Обласної програми розвитку лісового господарства у Волинській області (по Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства) в адміністративних межах Волинської області на 2023-2027 роки

ЗАВДАННЯ І ЗАХОДИ ВИКОНАННЯ
Обласної програми розвитку лісового господарства
у Волинській області (по Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства)
в адміністративних межах Волинської області на 2023-2027 роки

№	Завдання	Зміст заходів	Термін виконання	Виконавці	Обсяги фінансування по роках, тис. грн							Очікуваний результат
					Джерела фінансування	Всього	2023 рік	2024 рік	2025 рік	2026 рік	2027 рік	
1	Модернізація вирощування садівничого матеріалу	Заготівля насіння	2023-2027	Підприємства Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства	6	7	8	9	10	11	12	13
1					за рахунок власних коштів	5281,6	840,0	966,0	1102,5	1157,6	1215,5	Збільшення об'ємів заготівлі лісового насіння з покращеними генетичними властивостями

2	Природо-зберігаюче комплексне використання лісових ресурсів	Лісовідновлення	2023-2027	Підприємства Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства	за рахунок власних коштів	153321,1	28871,4	29671,6	30561,7	31478,6	32737,7	Збільшення показників лісистості області до оптимального рівня
		Лісорозведення	2023-2027	Підприємства Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства	за рахунок власних коштів	1174,5	210,0	220,5	231,5	250,0	262,5	Збільшення заліснених площ малопродуктивних та деградованих земель
3	Збереження заповідних територій та біорізноманіття	Проведення комплексу заходів із збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду державного та місцевого значення	2023-2027	Підприємства Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства	за рахунок субвенції з обласного бюджету державному бюджету	996,0	165,0	180,0	197,0	216,0	238,0	Збереження наявних та створення нових об'єктів та територій природно-заповідного фонду місцевого та загальнодержавного значення у на території області
					за рахунок місцевих бюджетів	999,6	165,3	181,0	198,0	216,5	238,8	
4	Посилення стійкості лісових екосистем	Рубки доглядів в молодняках (освітлення та прочистки)	2023-2027	Підприємства Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства	за рахунок власних коштів	10350,9	1881,0	1975,0	2073,7	2156,7	2264,5	Підвищення продуктивності лісів, поліпшення якісного складу лісових насаджень, створення захисних лісових

Додаток 3

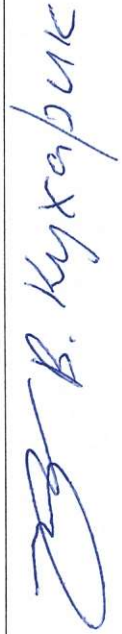
до Обласної програми розвитку лісового господарства у Волинській області (по Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства) в адміністративних межах Волинської області на 2023-2027 роки

РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Обласної програми розвитку лісового господарства у Волинській області (по Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства) в адміністративних межах Волинської області на 2023-2027 роки

(тис. грн)

Джерела фінансування Програми	Етапи виконання Програми						Всього витрати на виконання Програми
	2023 рік 2	2024 рік 3	2025 рік 4	2026 рік 5	2027 рік 6	7	
Обсяг коштів, всього, зокрема:	265 047,7	277 412,5	287 587,8	293 047,5	305 358,9	1 428 454,4	
державний бюджет	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
обласний бюджет	3568,0	3583,0	3599,0	216,0	238,0	11 204,0	
місцеві бюджети	3569,3	3585,0	3601,8	216,5	238,8	11 211,4	
інші джерела (власні кошти підприємств)	257 910,4	270 244,5	280 387,0	292 615,0	304 882,1	1 406 039,0	

	Придбання основних засобів для проведення робіт зі створення захисних лісових насаджень	штук	0	6	7	6	7	8	34
5. Зниження негативних наслідків змін клімату шляхом нормалізації концентрації парникових газів в атмосфері	Створення мінералізованих смуг	км	0	4500	5100	5100	5100	5100	24900
	Догляд за мінералізованими смугами	км	0	10000	11000	10000	10000	11000	52000

